

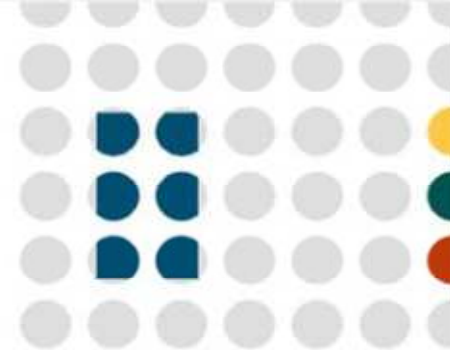
# ES Sanglaudos politika po 2013 m. – galimos alternatyvos ir Lietuvos interesai

2008-02-04

Finansų ministerija

# Turinys

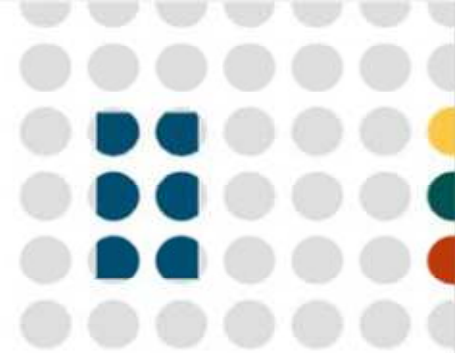
FINANSŲ MINISTERIJA



- **Sanglaudos politika 2007–2013 m.** (pagrindinės naujovės ir SP biudžeto paskirstymas tarp valstybių narių)
- **Lietuvos ekonominės plėtros prognozės** (trumpa Lietuvos makroekonominių plėtros scenarijų apžvalga)
- **Sanglaudos politika po 2013 m.** (Europos Komisijos pasiūlymai ir galimi reformos scenarijai)

2004 – 2006 m. Sanglaudos politika buvo reformuota siekiant:

- **Atsižvelgti į ES plėtros iššūkius**
- **Strategiškiau planuoti paramos panaudojimą**
- **Glaudžiau susieti Sanglaudos politikos prioritetus su atnaujintos Lisabonos strategijos tikslais**
- **Supaprastinti valdymą**

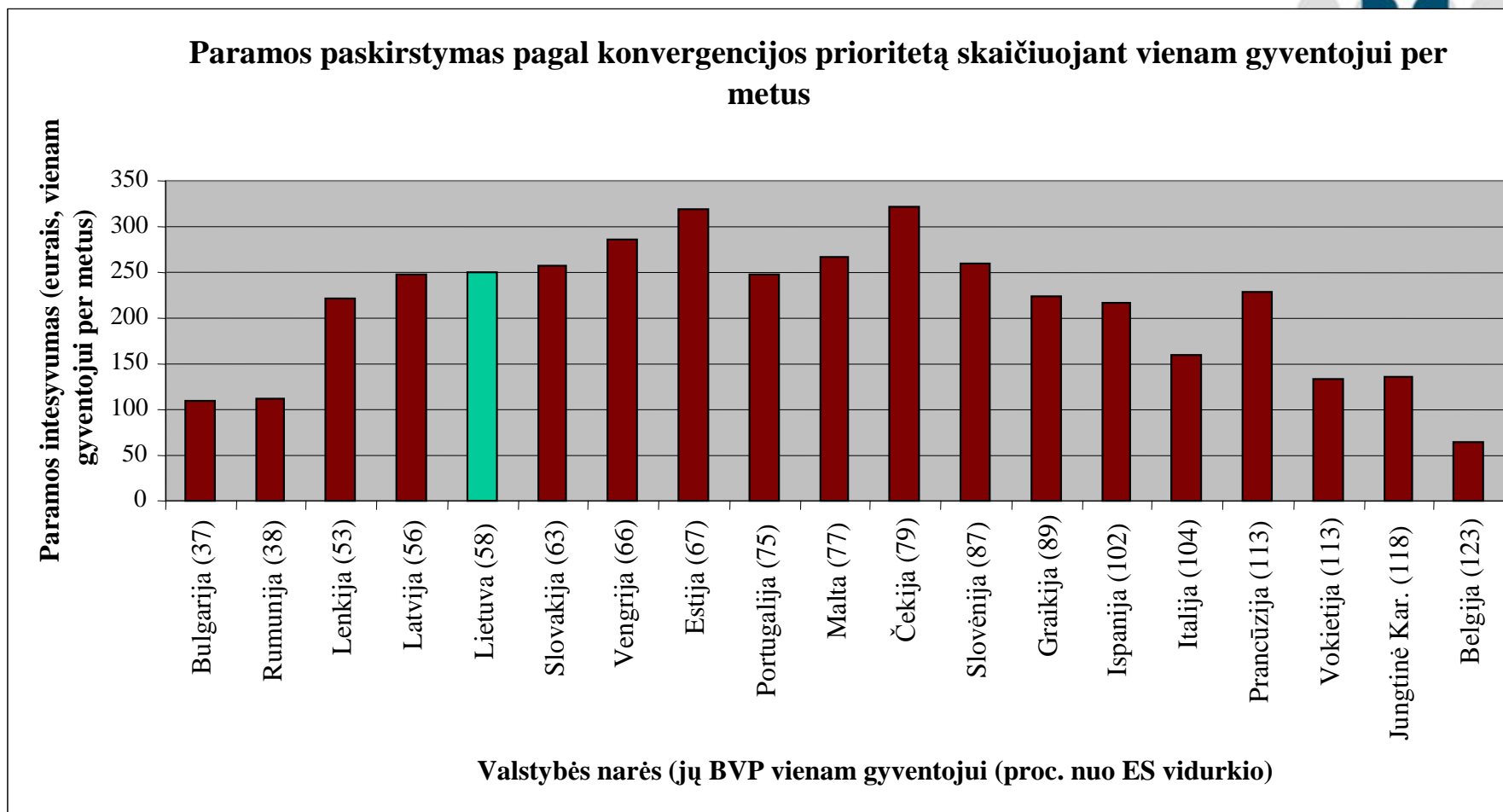


Nustatyti trys prioritetai:

- **Konvergencija** (parama silpniausiai išsivysčiusiems), 81,5 proc.
- **Regioninis konkurencingumas ir užimtumas** (parama pažengusiems), 16 proc.
- **Teritorinis bendradarbiavimas** (INTERREG iniciatyvos tąsa), 2,5 proc.

# Sanglaudos politika 2007–2013 m.

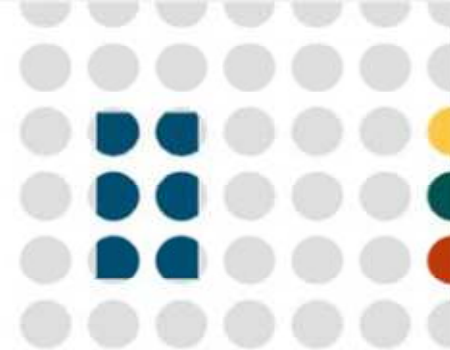
FINANSŲ MINISTERIJA



Lietuvai numatyta 6,1 mlrd. eurų (2004 m. kainomis), arba 2,14 proc. viso Sanglaudos politikos biudžeto (308 mlrd. eurų).

# Sanglaudos politika 2007–2013 m.

FINANSŲ MINISTERIJA



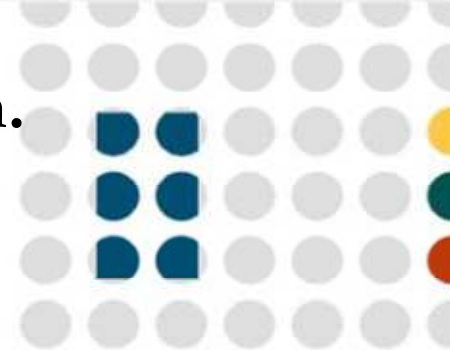
- Palyginus su 2000–2006 m. (2004–06 ES-10 atveju):
  - **ES-15 struktūrinė parama sumažėjo 36 proc.;**
  - **ES-10 padidėjo 113 proc.**
  
- Tačiau 2007–2013 m. Sanglaudos politikos biudžete:
  - **ES-15 vis dar atitenka 49 proc. visos struktūrinės paramos;**
  - **ES-12 – 51 proc.**

# Makroekonominiai Lietuvos plėtros scenarijai 2007–2020 m. laikotarpiui

FINANSŲ MINISTERIJA

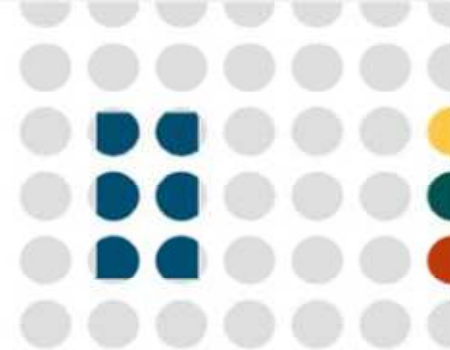
Scenarijus	Laikotarpis	BVP augimas	Vidutinio atlyginimo augimas	Bedarbystės lygis	ESD (% nuo BVP)
Labai spartus BVP augimas	2007-10	7.2%	13.1%	3.1%	9.8%
	2011-20	6.2%	10.2%	1.6%	7.1%
Spartus BVP augimas	2007-10	6.5%	11.4%	3.5%	9.5%
	2011-20	5.7%	8.2%	2.6%	6.4%
Vidutinis BVP augimas	2007-10	6.0%	10.9%	4.1%	9.4%
	2011-20	4.2%	3.4%	3.6%	5.9%
Lėtesnis BVP augimas	2007-10	5.4%	10.1%	5.0%	9.3%
	2011-20	3.6%	2.2%	5.2%	2.6%

**Bet kurio scenarijaus atveju mažai tikėtina, kad Lietuvos BVP vienam gyventojui viršytų 75 proc. ES vidurkio 2011 m., kuomet Europos Komisija pateiks reformos pasiūlymą.**



## Diskusijų kontekstas:

- **ES biudžeto peržiūra** (diskusijos dėl Sanglaudos politikos po 2013 m. vyksta ES biudžeto peržiūros kontekste)
- **Ketvirta ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaita** (Europos Komisija pateikė naujos ES sanglaudos politikos viziją)
- **Vyksta diskusijos ES lygiu** (konferencijos, neformalūs valstybių narių pasitarimai).



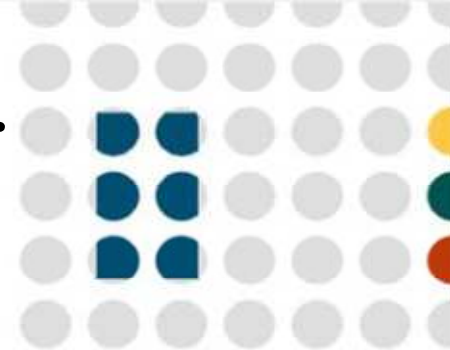
## Europos Komisijos vizija:

Sanglaudos politika turi būti pritaikyta įveikti naujus iššūkius:

- Globalus spaudimas restruktūrizuotis ir modernizuotis;
- Demografiniai pokyčiai (visuomenės senėjimas, migracija);
- Energijos išteklių kainų augimas;
- Klimato kaita.

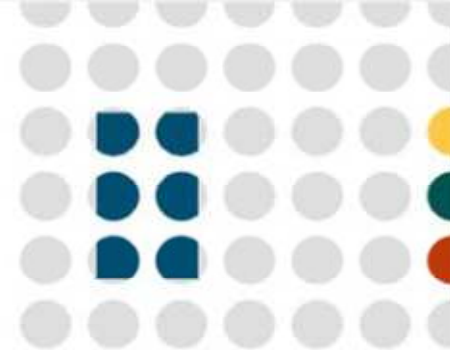
# Sanglaudos politika po 2013 m.

FINANSŲ MINISTERIJA



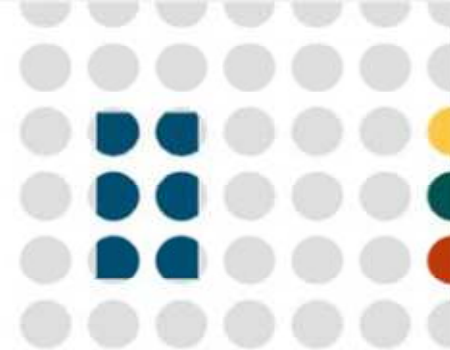
Valstybių narių preliminarios pozicijos  
ir galimi Sanglaudos politikos raidos scenarijai:

- **Koncentravimo** (parama tik silpniausiai išsivysčiusiems)  
(Remia: Jungtinė Karalystė, Švedija, Nyderlandai, Danija, Austrija, Vokietija, Prancūzija, Airija);
- **Status quo** (prioritetas silpniausiai išsivysčiusiems)  
(Remia: Vengrija, Čekija, Estija, Latvija, Ispanija, Italija, Rumunija, Bulgarija, Slovakija);
- **Pritaikymo prie naujų iššūkių** (pagal EK vizija)  
(Remia: Lenkija, Suomija, Slovėnija, Portugalija, Belgija).



## Koncentravimo scenarijus

<b>Privalumai</b>	<b>Trūkumai</b>
<p>Parama skiriama tik silpniausiai išsivysčiusioms valstybėms narėms ir regionams, kur jos labiausiai reikia, todėl Lietuva galėtų tikėtis santykinai didelės paramos.</p>	<p>Sanglaudos politika gali prarasti savo svarbą, nes įtakingiausioms ES valstybėms narėms ji taps “nebeįdomi”.</p>
<p>Valstybės narės turėtų daugiau laisvės pasirinkti investicijų prioritetus</p>	<p>Tikėtina, kad bus nustatyti griežtesni paramos panaudojimo reikalavimai, nes turtingos valstybės narės, pačios neįgyvendindamos programų, bet jas finansuodamos, nebus suinteresuotos jų švelninti.</p>



## Status quo scenarijus

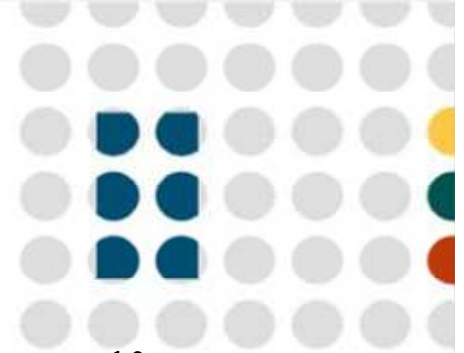
<b>Privalumai</b>	<b>Trūkumai</b>
Prioritetas teikiamas silpniausiai išsivysčiusioms valstybėms narėms ir regionams.	Numatoma parama ir pažengusiems regionams, kuri, priklausomai nuo valstybės narės išsivystymo lygio, kartais yra tokia maža, kad jos administravimas kainuoja daugiau.
Pagrindinis paramos skyrimo kriterijus – BVP vienam gyventojui, todėl ir šio scenarijaus atveju Lietuva galėtų tikėtis santykinai didelės paramos.	Valstybių narių investicijų prioritetus riboja ES prioritetai (Sanglaudos politikos “lisabonizacija”)

## Sanglaudos politika po 2013 m.

FINANSŲ MINISTERIJA

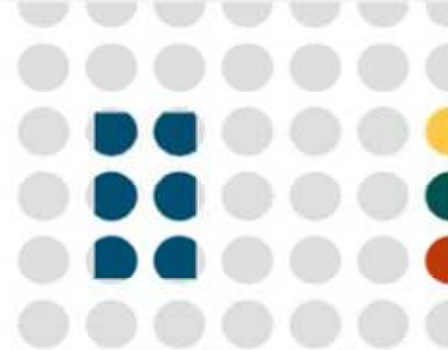
### Pritaikymo prie naujų iššūkių scenarijus

<b>Privalumai</b>	<b>Trūkumai</b>
<p>Sanglaudos politika taptų pagrindine ES bendrąja politika, kurios ilgalaikiu gyvavimu būtų suinteresuotos visos ES valstybės narės. Tokia politika būtų naudinga Lietuvai ilgalaikėje perspektyvoje, padidėjus išsivystymo lygiui.</p>	<p>Šalia BVP vienam gyventojui kriterijaus atsiranda papildomų kriterijų, siekiant atspindėti valstybių narių padėtį naujų iššūkių atžvilgiu, todėl valstybės ar regiono išsivystymo lygio reikšmė sumažėja.</p>
	<p>Tikėtina, kad šio scenarijaus atveju Lietuva gautų santykinai mažiau paramos, nes Sanglaudos politikos biudžetas būtų “apylygiai” paskirstytas tarp visų ES regionų.</p>
	<p>Valstybių narių investicijų prioritetus dar labiau ribotų ES prioritetai (prie Lisabonos tikslų prisideda klimato kaitos, demografinių problemų sprendimo ir kt. tikslai)</p>



## Sanglaudos politikos įgyvendinimą galima supaprastinti:

- suvienodinti ERPF, Sanglaudos fondo ir ESF administravimo reikalavimus;
- atsisakyti principo “vienas fondas viena programa”.
- integruoti atskirų ES bendrųjų politikų finansinius instrumentus.

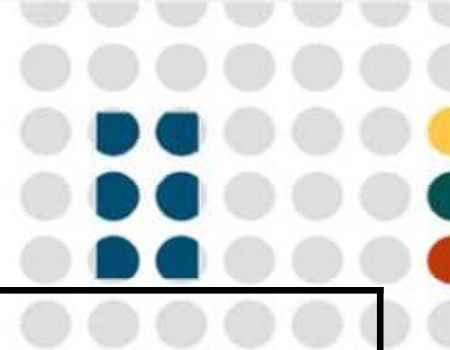


## Siūlomi Lietuvos pozicijos principai:

- Sanglaudos politika turi likti viena pagrindinių ES bendrųjų politikų.
- Jos fundamentalus Sutartyje įtvirtintas tikslas – mažinti išsivystymo skirtumus tarp regionų – turi likti šios politikos pagrindu.
- ES lygmeniu nustatyti tikslai ir prioritetai neturi užgožti nacionalinių plėtros poreikių.
- Sanglaudos politikos įgyvendinimą galima supaprastinti.

# Sanglaudos politika po 2013 m. Tolesni veiksmai 2008 metais

FINANSŲ MINISTERIJA



<b>Lietuvoje</b>	<b>ES</b>
2008 m. kovas – pradinė pozicija dėl ES sanglaudos politikos ateities pateikiama svarstyti Vyriausybei.	2008 m. I pusmetis – Penktosios pažangos ataskaitos dėl ekonominės ir socialinės sanglaudos paskelbimas, kurioje bus paskelti viešų diskusijų dėl Sanglaudos politikos ateities rezultatai.
2008 m. – veiksmų derinimas su valstybėmis narėmis ir EK atstovais	Europos Komisija organizuos neformalias konsultacijas su visomis ES valstybėmis narėmis dėl Sanglaudos politikos ateities.
Iki 2008 m. numatoma atlikti tyrimą dėl 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo (kokias sritis būtų tikslinga remti).	EK užsakymu atliekamas tyrimas dėl Sanglaudos politikos testinimo ir galimų pokyčių. Tyrimo rezultatai bus pristatyti 2008 m. pabaigoje.